

Sameparlamentarisk kommitté

Sameparlamentarisk kommitté

*Sameparlamentarisk kommitté med en (1) ordinarie sametingsledamot från varje sametingsparti,

*Arbetsgrupp, 3 från kansliet samt konsult

*kommitténs mandatperiod är från det datum Sametinget beslutar tillsätta kommittén till och med den 21 november 2025 (plenum i februari)

Sameparlamentarisk kommitté

Bakgrund – Statskontorets rapport

Sametingets ledning, styrning och uppföljning är inte ändamålsenlig och att Sametinget därmed inte lever upp till verksamhetskraven i myndighetens instruktion. Skäliga åtgärder har inte vidtagits för att förbättra den interna styrningen och kontrollen.

Verksamhetsplan, årsredovisning och budgetunderlag fungerar inte som strategiska verktyg för styrning och uppföljning på det sätt som de borde. Saknas tydliga prioriteringar i den övergripande verksamhetsplaneringen.

Problemen beror ”på en otydlig ansvars- och uppgiftsfördelning samt att plenum, styrelsen och kansliet inte har lyckats komma överens om gemensamma och stabila spelregler för verksamheten.

Saknas heltäckande och tydliga arbets- och delegationsordningar

Sameparlamentarisk kommitté

Kommittén ska

- Utarbeta förslag till nya arbetsordningar och delegationsordningar som tydliggör plenum, presidiet, styrelsen, nämnders, råd och kansliets uppgifter, ärendehantering och beslutsmandat vad gäller olika ärendetyper.
- Ge förslag på hur styrdokument och förslag på processer kan stabiliseras och bli hållbara över tid
- Analysera hur den praktiska efterlevnaden av styrdokument kan förbättras

Sameparlamentarisk kommitté

Kommittén ska

- Analysera ändamålsenligheterna med dagens nämnder och lämna förslag på vilka nämnder (alt. utskott) som ska inrymmas i Sametingets verksamhet samt sammansättningen av nämnderna.
- Utarbeta förslag på hur samspelet mellan plenum, styrelse och kansli kan förbättras genom tydligare processer vad gäller budget, budgetunderlag och verksamhetsplan.

Sametingets regleringsbrev

Åtgärder med anledning av Statskontorets rapport

Sametinget ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de förslag som lämnats i Statskontorets rapport *Självbestämmande på pappret men inte i praktiken?* (Ku2023/01233).

Sametinget ska särskilt redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att utveckla myndighetens styrdokument och för att säkerställa att de efterlevs.

Sametinget ska också redovisa en riskanalys inklusive vidtagna och planerade åtgärder.

Sametingets styrande dokument

Sametingslagen

Förordning med instruktion för Sametinget

Myndighetsförordningen

Sametingsordningen, Plenum – Plenum beslutar

Arbetsordning för styrelse och nämnder – Plenum beslutar

Delegationsordning – styrelse beslutar

Kanslichefsinstruktion – Styrelse beslutar

Arbetsordning för den löpande verksamheten – kanslichefen beslutar

Sametingets organisation

Plenum är högsta beslutande organ

Styrelsen är myndighetens ledning

Kanslichefen ansvarar för den löpande verksamheten,
arbetsgivarpolitiken och arbetsmiljön

Plenum

Sametinget ska i en arbetsordning meddela de bestämmelser som behövs om Sametingets organisation och formerna för verksamheten (**förordning med instruktion 14 §**).

Delegering

Sametinget får i sin arbetsordning meddela föreskrifter eller i ett enskilt fall besluta att lämna över till ordföranden (*talman*), ordföranden i styrelsen eller till någon som tjänstgör hos Sametinget att avgöra ärenden som är av det slaget att de inte behöver prövas av Sametinget eller styrelsen – delegering (**förordning med instruktion 15 §**).

Styrelsen

Sametingets styrelse och nämnder beslutar i frågor som rör Sametingets myndighetsutövning och i andra frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om (2 kap. 6 a § sametingslagen).

Styrelsen ansvarar för Sametingets verksamhet (2 kap. 4 § sametingslagen).

Verksamhetsansvaret/Verksamhetskraven

Sametingets styrelse ska ansvara för Sametingets verksamhet. Det innebär att man ska tillse att verksamheten bedrivs effektivt och lagenligt, att myndigheten redovisar tillförlitligt och rättvisande och hushållar väl med statens medel och att myndigheten följer de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Styrelsen beslutar också om årsredovisning, budgetunderlag och budget och säkerställer att det finns en betryggande styrning och kontroll.

Styrelsen beslutar även om verksamhetsplan och föreskrifter om partistöd och föreskrifter om fördelning av bidrag till samisk kultur som ställts till Sametingets förfogande.

Kanslichefen

Kanslichefen leder kansliet och ska sköta den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen beslutar (2 kap. 4 a § sametingslagen).

Verkställa styrelsens beslut (Förordning om instruktion 12 § sametingslagen).

Företräder myndighetens som arbetsgivare och ska under styrelsen svara för myndighetens arbetsgivarpolitik (Förordning om instruktion 13 §).

Skapa goda arbetsförhållanden och utveckla de anställdas kompetens och erfarenhet (Myndighetsförordningen 8 §).

Sametingets styrande dokument - förbättringar

Klargöranden och gränsdragningar i arbetsordningar och handledning:

Ärendehanteringen från plenum till styrelse, nämnder och kansli

Ansvar och mandat gällande plenum, styrelse, nämnder och kansli

Styrelsens verksamhetsansvar kontra löpande verksamhet

Direktiv och riktlinjer från styrelsen angående den löpande verksamheten

Arbetsgivarpolitiken under styrelsens försorg

Åtgärder:

- Förtydliga oklarheter – direkt i arbetsordningar, delegationer och instruktioner samt handlingsdokument
- Gemensamt överenskomna spelregler

Förslag på åtgärder/förändringar

Kanslichefsordning tillsammans med arbetsordning för styrelse och nämnder beslutas av plenum liksom delegationsordningar till nämnder och kanslichef

Förslag på åtgärder/förändringar

Kanslichefsordning tillsammans med arbetsordning för styrelse och nämnder beslutas av plenum liksom delegationsordningar till nämnder och kanslichef

Planeringsdirektiv från plenum till styrelsen: Inriktningen och omfattningen på verksamheten under nästkommande verksamhetsår/mandatperiod. Inriktningen handlar om mål och prioriteringar medan omfattningen är de ekonomiska förutsättningarna, med en budgetfördelning för plenum, styrelse och kansliet. Inriktningen ligger därmed som grund för den verksamhetsplan som styrelsen beslutar om.

Förslag på åtgärder/förändringar

Kanslichefsordning tillsammans med arbetsordning för styrelse och nämnder beslutas av plenum liksom delegationsordningar till nämnder och kanslichef

Planeringsdirektiv från plenum till styrelsen: Inriktningen och omfattningen på verksamheten under nästkommande verksamhetsår. Inriktningen handlar om mål och prioriteringar medan omfattningen är de ekonomiska förutsättningarna, med en budgetfördelning för plenum, styrelse och kansliet. Inriktningen ligger därmed som grund för den verksamhetsplan som styrelsen beslutar om.

Efterlevnaden av styrdokument kvalitetssäkras av en verksamhets controller

Förslag på åtgärder/förändringar

Kanslichefsordning tillsammans med arbetsordning för styrelse och nämnder beslutas av plenum plenum liksom delegationsordningar till nämnder och kanslichef

Planeringsdirektiv från plenum till styrelsen: Inriktningen och omfattningen på verksamheten under nästkommande verksamhetsår. Inriktningen handlar om mål och prioriteringar medan omfattningen är de ekonomiska förutsättningarna, med en budgetfördelning för plenum, styrelse och kansliet. Inriktningen ligger därmed som grund för den verksamhetsplan som styrelsen beslutar om.

Efterlevnaden av styrdokument kvalitetssäkras av en verksamhets controller

Utbildningar för politiker

Tjänsteperson har rätt att föredra ärende eller lämna information men inte delta i debatt eller beslut

Förslag på åtgärder/förändringar nämnder

Alternativ 1: Färre nämnder + jävsnämnd

- **Slå ihop nämnder för att minska kostnader.**
- **Inrätta en jävsnämnd för att hantera jävsfrågor objektivt.**

Förslag på åtgärder/förändringar nämnder

Alternativ 1: Färre nämnder + jävsnämnd

- Slå ihop nämnder för att minska kostnader.
- Inrätta en jävsnämnd för att hantera jävsfrågor objektivt.

Alternativ 2: Särskilj myndighetsutövning från politik

- Flytta myndighetsbeslut från nämnder till kansliet.
- Nämnder fokuserar på strategiska och politiska frågor.
- Rennäringsfrågor på annan myndighet

Alternativ 1: Färre nämnder + jävsnämnd

- Slå ihop nämnder för att minska kostnader.
- Inrätta en jävsnämnd för att hantera jävsfrågor objektivt.

Alternativ 2: Särskilj myndighetsutövning från politik

- Flytta myndighetsbeslut från nämnder till kansliet.
- Nämnder fokuserar på strategiska och politiska frågor.
- Rennäringsfrågor på annan myndighet

Alternativ 3: Inför utskott istället för nämnder

- Utskott blir beredande organ kopplade till plenum.
- Kansliet hanterar myndighetsutövning.
- Förslag på ändringar i sametingslagen och sametingsförordningen.
- Förslag om delegationer (t.ex. rennäringsdelegation) som rådgivande organ för att stärka sakkunskap och insyn.

